

Β ΚΛΙΣΗ ΕΠΙΘΕΤΩΝ

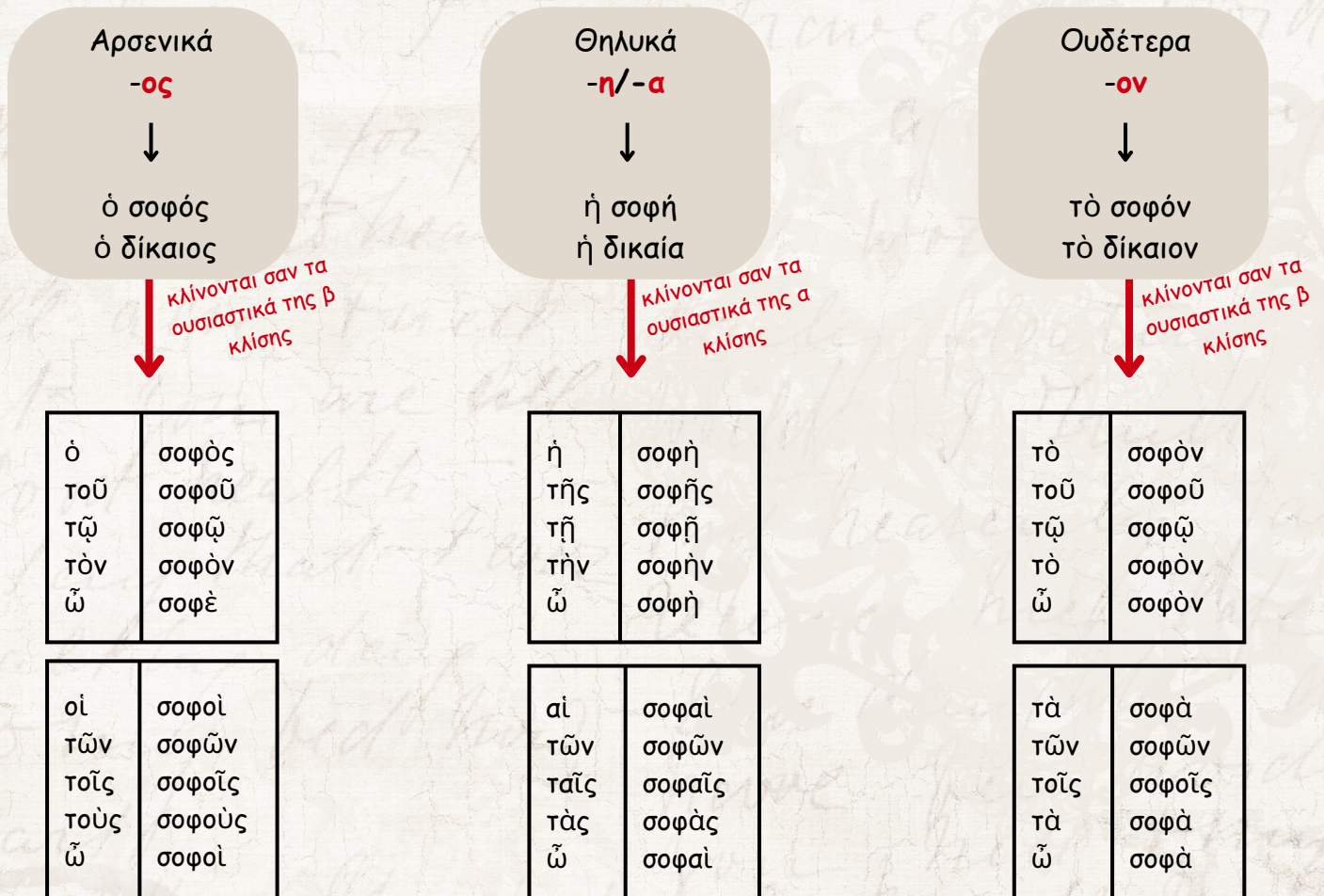

Κωνσταντίνα Λαθύρη
paideia.kai.paidia

Β κλίση επιθέτων

1. Τριγενή και τρικατάληκτα

Πώς ξέρω αν το Θηλυκό θα έχει κατάληξη σε -η ή σε -α;

- Όταν πριν από την κατάληξη -ος του αρσενικού υπάρχει **σύμφωνο** εκτός από ρ, τότε το Θηλυκό σχηματίζεται με κατάληξη -η. (σοφός - σοφή, αγαθός - αγαθή, θετικός - θετική)
- Όταν πριν από την κατάληξη -ος του αρσενικού υπάρχει **φωνήεν** ή ρ, τότε το Θηλυκό σχηματίζεται με κατάληξη -α. (δίκαιος - δικαία, νέος - νέα, στερεός - στερεά)

Όταν ένα θηλυκό επίθετο τελειώνει σε -α, τότε, για λόγους τονισμού, θα τονίζεται μέχρι την ΠΛ (παραλήγουσα). Έτσι και: το θηλυκό του ἅγιος δεν είναι ἅγια αλλά ἁγία, το θηλυκό του δίκαιος δεν είναι δίκαια αλλά δικαία, το θηλυκό του πλούσιος δεν είναι πλούσια αλλά πλουσία, το θηλυκό του ἐπιτήδειος δεν είναι επιτήδεια αλλά επιτηδεῖα

Β κλίση επιθέτων

2. Τριγενή και Δικατάληκτα

Δικατάληκτα είναι:

α) τα περισσότερα από τα σύνθετα,
π.χ.

ὁ, ἡ ἄ-γονος, τὸ ἄ-γονον
ὁ, ἡ ἔν-δοξος, τὸ ἔν-δοξον
ὁ, ἡ ἀξιό-μαχος, τὸ ἀξιό-μαχον

β) τα απλά επίθετα:

αἴθριος, αἰφνίδιος, βάνουσος, βάρβαρος,
βάσκανος, βέβηλος, γαμήλιος, δόκιμος,
ἔωλος (=παλιός), ἡμερος, ἤρεμος, ἤσυχος,
κίβδηλος, λάβρος, λάλος, χέρσος, τιθασός
(=ἡμερος), π.χ. ὁ, ἡ αἰφνίδιος, τὸ αἰφνίδιον.

γ) μερικά επίθετα σε -ος που
χρησιμοποιούνται στο αρσενικό και το θηλυκό
και ως ουσιαστικά,

π.χ.
ὁ, ἡ ἀγωγός, τὸ ἀγωγόν
ὁ, ἡ βοηθός, τὸ βοηθόν
ὁ, ἡ τιμωρός, τὸ τιμωρὸν
ὁ, ἡ τύραννος, τὸ τύραννον.

δ) μερικά απλά που λήγουν σε:

-ειος, π.χ. ὁ, ἡ βόρειος τὸ βόρειον
-ιος π.χ. ὁ, ἡ γαμήλιος, τὸ γαμήλιον
-ιμος ὁ, ἡ δόκιμος, τὸ δόκιμον

ὁ / ἡ	ἄφθονος
τοῦ/ τῆς	ἄφθόνου
τῷ / τῇ	ἄφθόνω
τὸν / τὴν	ἄφθονον
ῶ	ἄφθονε

τὸ	ἄφθονον
τοῦ	ἄφθόνου
τῷ	ἄφθόνω
τὸ	ἄφθονον
ῶ	ἄφθονον

οἱ / αἱ	ἄφθονοι
τῶν	ἄφθόνων
τοῖς / ταῖς	ἄφθόνοις
τούς / τὰς	ἄφθόνους
ῶ	ἄφθονοι

τὰ	ἄφθονα
τῶν	ἄφθόνων
τοῖς	ἄφθόνοις
τὰ	ἄφθονα
ῶ	ἄφθονα

Β κλίση επιθέτων

3. Συνηρημένα δευτερόκλιτα

Τα **συνηρημένα δευτερόκλιτα επίθετα** χωρίζονται σε δύο κατηγορίες:

1. **τριγενή και τρικατάληκτα**, π.χ. ὁ χρυσοῦς, ἡ χρυσῆ, τὸ χρυσοῦν
2. **τριγενή και δικατάληκτα**, π.χ. ὁ, ἡ εὔνου, τὸ εὔνου.

Δεν ἔχουν κλητική!

ὁ τοῦ τῷ τὸν	χρυσοῦς χρυσοῦ χρυσῷ χρυσοῦν	ἡ τῆς τῇ τὴν	χρυσῆ χρυσῆς χρυσῇ χρυσῆν	τὸ τοῦ τῷ τὸ	χρυσοῦν χρυσοῦ χρυσῷ χρυσοῦν
-----------------------	---------------------------------------	-----------------------	------------------------------------	-----------------------	---------------------------------------

οἱ τῶν τοῖς τούς	χρυσοῖ χρυσῶν χρυσοῖς χρυσοῦς	αἱ τῶν ταῖς τάς	χρυσαῖ χρυσῶν χρυσαῖς χρυσᾶς	τὰ τῶν τοῖς τὰ	χρυσᾶ χρυσῶν χρυσοῖς χρυσᾶ
---------------------------	--	--------------------------	---------------------------------------	-------------------------	-------------------------------------

Προσοχή: !!

Τονίζονται σ' όλες τις πτώσεις και στα τρία γένη **στη λήγουσα** και παίρνουν **περισπωμένη**.

ὁ / ἡ τοῦ / τῆς τῷ / τῇ τὸν / τὴν	εὔνου εὔνου εὔνω εὔνου	τὸ τοῦ τῷ τὸ	εὔνου εὔνου εὔνω εὔνου
--	---------------------------------	-----------------------	---------------------------------

οἱ / αἱ τῶν τοῖς / ταῖς τούς / τάς	εὔνοι* εὔνων εὔνοις εὔρους	τὰ τῶν τοῖς τὰ	εὔνοα** εὔνων εὔνοις εὔνοα
---	-------------------------------------	-------------------------	-------------------------------------

Τονίζονται παντού **στην παραλήγουσα**.

Β κλίση επιθέτων

ΕΞΑΣΚΗΣΗ:

Να γράψετε τα επίθετα που δίνονται στην παρένθεση στον κατάλληλο τύπο, ώστε να συμφωνούν με τα αντίστοιχα ουσιαστικά:

- α. τὰς _____ συμφορὰς (δεινός)
β. τὴν _____ πολιτείαν (δίκαιος)
γ. τῶν _____ δένδρων (ἄκαρπος)
δ. οἱ _____ στρατιῶται (γενναῖος)
ε. τοῖς _____ ἀνθρώποις (ἔντιμος)

Να μεταφέρετε τα παρακάτω επίθετα στα υπόλοιπα γένη διατηρώντας τον αριθμό και την πτώση:

αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο
α. τοὺς ἀρχαίους	_____	_____
β. _____	τῇ δεξιᾷ	_____
γ. τῶν θεῶν	_____	_____
δ. _____	αἱ ὠφέλιμοι	_____
ε. _____	_____	τῶν ὀλίγων

Διάλεξε τη σωστή απάντηση για να συμπληρώσεις τα κενά

1. τῷ [ ] διδασκάλῳ α) σοφῷ, β) σοφῆ	6. Ἔφερεν [ ] τροφάς α) ἀφθόνους, β) ἄφθονους
2. τῆς [ ] πράξεως α) πονηρῆς, β) πονηρᾶς	7. Νόμιζε τοὺς ἀχαρίστους [ ] α) ἄδικους, β) ἀδίκους
3. τῷ [ ] ἔργῳ α) ἀδίκῳ, β) ἄδικῳ	8. τοὺς [ ] τῶν νέων α) φιλοκάλους, β) φιλόκαλους
4. ἐν [ ] διαίτῃ α) μέτρια, β) μετρία	9. ἡ [ ] φυλῆ α) ἄγρια, β) ἀγρία
5. Ἡ σοφία [ ] χρυσοῦ ἐστίν α) ἄξια, β) ἀξία	10. τοὺς [ ] ἄνδρας α) ἐνδοξους, β) ἐνδόξους